

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ

Posted On: 12 MAY 2017 11:37AM by PIB Chandigarh

PM addresses Opening Ceremony of the International Vesak Day Celebrations

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ

12 ਮਈ, 2017

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕੋਲੰਬੋ ਦੇ ਬੰਡਾਰਨਾਇਕੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹਾਲ 'ਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਰਸਮ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਇੱਥੇ ਪੁੱਜਣ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੈਤਰੀਪਾਲ ਸ੍ਰੀਸੇਨਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘੇ ਨੇ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ। ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਨਰਤਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਰਸਮੀ ਸ਼ਮੂਲੇਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 5 ਬੋਧੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ (ਸ਼ਲੋਕਾਂ) ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਬੁੱਧ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇਦਾਸ ਰਾਜਪਕਸੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੋ।" ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੈਤਰੀਪਾਲ ਸ੍ਰੀਸੇਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦਾ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ ਸਮਾਰੋਹ ਮੌਕੇ ਅੱਜ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨੇਟਿਸ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਲਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇਸ਼ਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ 'ਵੇਸਾਕ' ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਮਨੁੱਖਤਾ, ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਜਨਮ, ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਨਿਰਵਾਣ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਿਵਸ ਧੰਮ ਦੀ ਸਰਬੋਤਮ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮੈਤਰੀਪਾਲ ਸ੍ਰੀਸੇਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਨਿਲ ਵਿਕਰਮਾਸਿੰਘੇ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਲੰਬੋ ਵਿਖੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵੇਸਾਕ ਦਿਵਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਸਾਮਾਜਿਕ-ਸੰਬੁੱਧ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸਵੈ-ਜਾਗਰੂਕ ਧਰਤੀ ਦੇ 1.25 ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।"

ਇੱਥੇ ਹੋਠਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁੱਖ ਅੰਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੋਧ ਗਯਾ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸਿਧਾਰਥ ਬੁੱਧ ਬਣੇ, ਬੋਧੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਕੇਂਦਰ-ਬਿੰਦੂ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਾਰਾਨਸੀ 'ਚ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੇ ਧੰਮਾ ਦੇ ਪਹਿਏ ਨੂੰ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਮੈਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਮੈਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ।

ਬੁੱਧਵਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਅੰਸ਼ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਸਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੇ ਲੱਭੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਬੀ ਖੁਸ਼ਬੋਆ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੋਣਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਸਿਆਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਮਹਿੰਦਰਾ ਤੇ ਸੰਘਮਿੱਤਰਾ ਨੇ ਧੰਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਧੰਮ-ਦੂਤ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਬੋਧੀ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਤੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਅਨਾਗਰਿਕਾ ਧਰਮਪਾਲ ਨੇ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਅਜਿਹੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਯਾਤਰਾ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ।

ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦਾ ਰਿਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੋਧੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਮ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੇਸਾਕ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀ ਇਸ ਅਟੁੱਟ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰਾਸਤ ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹੀ-ਦਰ-ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚਲੀ ਦੋਸਤੀ 'ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ' ਨੇ ਸਮੇਂ ਉੱਤੇ ਉੱਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਦਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜਲੌਅ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਨੇੜਲੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਜੋਂ, ਸਾਡਾ ਸਬੰਧ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਤਾਕਤ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਮੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਓਨੀ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਅਥਾਹ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਸਾਡੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਹੈ। ਬੋਧੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਅਗਸਤ ਤੋਂ 'ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ' ਕੋਲੰਬੋ ਤੇ ਵਾਰਾਨਸੀ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇਗੀ।

ਇਸ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨੀ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਸਰਵਸਤੀ, ਕੁਸੀਨਗਰ, ਸੰਕਾਸਾ, ਕੋਸ਼ਾਂਬੀ ਤੇ ਸਾਰਨਾਥ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੇਰੇ ਤਾਮਿਲ ਭਰਾ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਵੀ ਕਾਸ਼ੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਾਰਾਨਸੀ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮੌਕੇ ਦੇ ਇੱਕ ਛਿਣ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸਾਡੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪੁਲਾਘ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਤੇ ਸਫ਼ਲਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਜਬ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾਈ ਭਰਾਵਾਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਸਹਿਯੋਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ।

ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ ਸਾਡਾ ਗਿਆਨ, ਸਮਰੱਥਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਹਿਮ ਭਾਈਵਾਲ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ, ਨਿਵੇਸ਼ਾਂ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪੁੱਜੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਤੇਜ਼-ਰਫ਼ਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਲਾਭ-ਅੰਸ਼, ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਤੇ ਕੁਨੈਕਟੀਵਿਟੀ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਸਾਡੀ ਵਿਕਾਸ ਭਾਈਵਾਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਪੁਨਰਵਾਸ, ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਬਿਜਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪਾਣੀ, ਆਸਰਾ, ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ, ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸਹਿਯੋਗ 2.6 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਇਸ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਲਾਮਤੀ 1.25 ਅਰਬ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਚਾਹੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂਸਾਗਰ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਣਵੱਛ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀਸੇਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਕਰਮਸਿੰਘੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਂਝੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀ ਲਈ ਅਹਿਮ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸਤ ਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਓਗੇ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ। ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਅੱਜ ਇੱਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਹ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ।

ਬੁੱਧ ਵੱਲੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਮੱਧ ਮਾਰਗ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਸਦਾਬਹਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਉੱਘੜਵੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕਜੁਟਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ, ਕੇਂਦਰੀ, ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੋਧੀ ਸੰਪਰਕ ਜੋੜਨ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ।

ਵੈਸਾਕ ਦਿਵਸ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੂੰਜਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਪ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪਰ, ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਮਾਜਕ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਤੇ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ 'ਤਨਹਾ' ਜਾਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਚ 'ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ' ਭਾਵ ਉਸ ਪਿਆਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਲਾਲਸਾ ਵਿੱਚੋਂ ਉਪਜਦੀ ਹੈ।

ਲਾਲਚ ਹੁਣ ਮਨੁੱਖਤਾ ਉੱਤੇ ਭਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੁਦਰਤੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਈ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਮਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟਿਕਾਊ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਹੋਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਇਕਾਈਆਂ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਸ ਤਬਾਹਕੁੰਨ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਜਕ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਇੰਝ ਉਹ ਕੇਵਲ ਮੌਤ ਤੇ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾਪੂਰਬਕ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਵਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ 'ਕਰੁਣਾ' (ਦਯਾ-ਭਾਵਨਾ) ਅਤੇ 'ਪ੍ਰੇਮ' (ਸਮਝਦਾਰੀ) ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਗੱਲਬਾਤ, ਇੱਕਸੁਰਤਾ ਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੁੱਧ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਵੈਸਾਕ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਭਗਵਾਨ ਬੁੱਧ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਨਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ, ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੇ ਦਯਾ-ਭਾਵਨਾ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਸਮਾਜਾਂ, ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਲਾਲਚ, ਨਫ਼ਰਤ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸੱਚਾ ਮਾਰਗ ਹੈ। ਵੈਸਾਕ ਦੇ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ, ਆਓ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆਨ ਦੇ ਦੀਪ ਬਾਲੀਏ; ਆਓ ਆਪਾਂ ਹੋਰ ਅੰਦਰ ਝਾਕੀਏ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਤੇ ਕੇਵਲ ਸੱਚ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰੁਸਤ ਨਹਿਰਾਈਏ। ਅਤੇ ਉਸ ਬੁੱਧ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜਤਨ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰੀਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧੰਮਪਦ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕ 387 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਸੂਰਜ ਚਮਕਦਾ ਹੈ,

ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੰਨ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਹੈ,

ਜੋਧਾ ਆਪਣੇ ਬਕਤਰਬੰਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਭਦਾ ਹੈ,

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਅਰਾਧਨਾ-ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਚਮਕਦਾ ਹੈ,

ਪਰ ਇੱਕ ਜਾਗਰੂਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਖ਼ੁਦ ਦੇ ਜਲੌਅ ਨਾਲ ਲਿਸ਼ਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖ਼ਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ।

ਮੈਂ ਅੱਜ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਕੋਡੀ ਵਿਖੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦੰਦ ਦੇ ਮੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਦਲਾਦਾ ਮਾਲੀਗਾਵਾ 'ਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਾਂਗਾ। ਬੁੱਧ, ਧੰਮ ਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਾਨੂੰ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ।
